

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XXX. An rectè probetur oppositum ex eodem S. Doctore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

copulam attentatam cum consobrina uxoris nondum septenni.

136. Sed hæc Capitula, si quid probarent, imponerent obligationem non tantum sequendi sententiam probabiliorem, cum rei haberent, & secuti sint probabiles rationes pro sua innocentia; verum insuper sequendi sententiam tutiorem, etiam si minus tuta fundaretur in majori probabilitate. R. Itaque quod Pontifices in dictis casibus iure solummodo positivo præceperint sequendam sententiam tutiorem in reverentiam Sacramentorum, & in duobus postremis casibus etiam in penam delicti, ac negligentiae circa deprehendam veritatem.

CONTROVERSIA XXX.

EFFUGII PRÆCLUSIO.

An rectè probetur oppositum ex eodem S. Doctore.

137. **E**TSI principalis textus priori thesi ex S. Thoma adductus, & alius in præsentii thesi ex eodem S. D. in Confirmationem ab Adversario subiectus, P. Haunoldum minimè urgeat, ut ex præmissa utriusque clara expositione elucet, Adversarius tamen fugâ illi opus esse existimavit; hoc enim nomine per præfixum Controversiæ titulum insignivit argumentum P. Haunoldi lib. 2. n. 287. assumentis pro Maiori, & fundamento Propositionem S. Thomæ quodlib. 9. a. 15. argum. 1. *Illud quod vergit in Commune periculum, non est ab Ecclesia sustinendum;* ex quo subsumpsit P. Haun. Sed Ecclesia sustinet, ut pro dictamine conscientiae remoto quilibet possit sequi sententiam minus probabilem, relicta opposita probabiliore de prohibitione actionis: ergo hoc non vergit in commune periculum.

138. Ad hunc Syllogismum respondet Adversarius, S. Thomam non Resolutorie assensisse Maiorem propositionem. vult adeoque modestè dicere, S. Thomam suæ resolutioni, in corpore citati art. stabiliendæ, quod liceat retinere plures præbendas, quando adsunt debite circumstantiæ etiam ab Ecclesia approbata, præmississe unum equitem levis armaturæ, & propositionem, non quidem in obiectionibus contra se, sed in argumento propriæ sententiæ assump. am, esse falsam, neque curanda esse illa argumenta, quæ S. D. Conclusioni suæ solet præmittere. Verum qui vel modicè versatus est in S. Thoma, compertum habet, à S. D. plus tribui suis argumentis, atque ab aliis etiam tribuendum esse.

139. Deinde licet, ut quædam Decretalis dicit, *Multi per patientiam tolerantur, quæ si in iudicium fuerint deducta, iustitia cogente cassarentur;* tamen loquendo non de iplis perperam fa-

ctis, quæ sæpè corrigi, aut impediri absque periculo gravius damni nequeunt, sed de doctrinis, fidei, vel bonis moribus, ex communione & plerorumque fidelium falsa persuasionem adversis, utique ab Ecclesia sustinendum non est, quod tali modo vergeret in commune periculum: Uti vergeret doctrina de licentia sequendi sententiam minus probabilem, si hæc esset falsa, & ut Adversarius contendit, perniciosius cum à longè maiori parte Christi fidelium sit recepta, & à plerisque Doctoribus & Academicis constanter tradita ac practicata.

140. Ad minorem propositionem etiam respondet Adversarius: Prædictam doctrinam in genere esse prohibitam, quia Alexander VII. prohibuit 45. propositiones, plurimum Doctorum calculo firmatas: [Quod Christianæ disciplinæ sint relaxativa, & animarum perniciem inferentes, arctamque ad cælum viam, contra æternæ veritatis sententiam ampliant, ac dilant.] Verum prohibitio in genere nondum explet memoratam obligationem Ecclesiæ, quia nullus ferè esset efficacius. Deinde finis legis quævis hic sit universalis, nihil disponit de aliis obiectis, per legem non expressis, quia ipse, ut etiam observat S. Thomas 2. dist. 40. a. 5. ad 7. non cadit sub legem; unde ex relatis verbis, demonstrantibus finem universalem legis prohibentis, neque inferri potest prohibitio generica. Denique Pontifex prohibendo sententias, minus per totum corpus Ecclesiæ diffusas, & minus universaliter damnosas, egisset officium imperii Medici, si partes quasdam minus principales, particularem errorem foventes, curasset, & citius ferè corporis curam neglexisset, non numerando sententias nominatim prohibitas illam, quam extra Thomistas, ceteri ferè omnes sibi persuasam habent.

141. Ceterum incubuisset Adversario, probare suum tacitum suppositum, quod sententia ab ipso impugnata sit sententia laxa; ad hunc enim infamis nominis impletionem non sufficit sola obligationis, ab opposita sententia assertæ, remissio; alias etiam licentia sequendi sententiam probabiliorem in materia minus tuta, imò omnis sententia benignior esset dicenda laxa. Hoc nomine ergo illa tantum mereant designari, quæ absque gravi fundamento habent obligationis relaxat, qualis utique non est ea, quæ plerorumque Doctissimorum Virorum intellectus ad se rapuit: ita ut noster Terillus 150. solum huius sæculi A. A. impressos, ab anno autem 1300. longè plurimos adduxerit; & M. Barnabas Gallego, Discipulus S. Thomæ, in tract. de Conscientia edito Madriti Anno 1627. dub. 1. de conscientia probabili, expressè testatur, prædictam sententiam esse communioram inter Thomistas, & sibi longè probabiliorem, pro qua allegat Barthol. de Medina, Dominicum Bannez, Petrum de Ledesma, Gregorium Mar-

CONTROVERSI A XXXI.

FVNDAMENTI EVERGIO.

*An adhuc aliis argumentis re-
cte probetur opposi-
tum.*

tinez, Didacum Alvarez, Ludovicum Lopez, Vincentium Candidum, Petrum de Lorca, Ludovicum Montefinum, Petrum Cornero, Petrum de Aragon. Michaellem Salon, Joannem Malderum Episcopum, Marcum Serra, & præter hos subtexuit longum Catalogum partim nostræ Societ. partim aliorum DD. His Prosper Fagnanus Cap. *Ne innitatis de constit. n. 25.* unus ex præcipuis Adversariis, fateretur accedere Theologos nostri temporis ferè omnes.

142. Unde argumento P. Haunoldi fundato in Autoritate S. Thomæ, & quoad utramque præmissam antè confirmato, addo aliud ex eodem S. D. 1. 2. q. 94. a. 4. in C. Ubi ait. [Dicendum est, quòd lex naturæ, quantum ad prima principia communia, est eadem apud omnes, & secundum rectitudinem, & NB. secundum notitiam: Sed quantum ad quadam propria, quæ sunt quasi conclusiones principiorum communium, est eadem apud omnes, etiam ut in pluribus, & secundum rectitudinem, & secundum notitiam; sed ut in paucioribus potest deficere, & quantum ad rectitudinem propter aliqua particularia impedimenta, & etiam quantum ad notitiam, & hoc propter hoc, quòd aliqui habent depravatam rationem ex passione, seu ex mala consuetudine, seu ex mala habitudine naturæ. Sicut apud Germanos olim latrocinium non reputabatur iniquum, cum tamen sit expresse contra legem naturæ.] Subsumo. Atqui lex sequendi in practicis sententiam probabilior, neque ut principium commune, neque ut conclusio principiorum communium, est eadem apud omnes, ut in pluribus secundum notitiam, ut patet ex longè majori multitudine eam negantium; neque hujus defectus potest aliqua ex dictis causis assignari, quia hæc secundum S. Doctorem tantum habent locum in paucioribus, & non nisi injuriosissimè de tam innumeris Doctissimis & virtuosissimis viris diceretur, quòd habeant depravatam rationem ex passione, seu ex mala consuetudine, seu ex mala habitudine naturæ. Ergo nulla datur lex naturæ, sequendi in practicis sententiam probabilior. Positiva verò, scripta, vel ex consuetudine, multò minùs potest allegari. Plures rationes suppeditebunt sequentes Controversias.

143. P. Haunoldus lib. 2. n. 281. asserens licetum esse, accomodare se prudentis Viri judicio circa honestatem objecti, etiam tunc, quando contra proprium judicium, rationabiliter agnatum, ut probabilius, se alterius judicio subicit, non petivit principium; sed id ulterius probavit, dicens: ut patet, quando subditus contra propriam opinionem sequitur Opinionem sui Superioris, quod est summè laudabile, & omnium Ascetarum ore commendatum. Quam probationem (quamvis non sit unicum fundamentum communis sententiæ) Adversarius hac responsione evertere nititur. [Quando subditus contra propriam opinionem laudabiliter sequitur opinionem sui Superioris, non sequitur opinionem absolute minùs probabilem, relictà probabiliori: nam quia inferior suo non fidit judicio, quamvis apparenter magis fundato, Superioris opinio, non nisi ut probabilior, antefertur.]

144. Sed hæc responsio in primis supponit falsum, quasi sola Autoritas Superioris, sæpe longè indoctioris, & minùs veritati in sententiis & controversiis Scholasticis, subdito præbeat sufficiens fundamentum, sententiam Superioris judicandi probabilioris suæ opinionem, apparenter magis fundatam. Deinde si sola autoritas Superioris potest esse sufficiens ratio, assentiendi illius sententiæ, ut probabiliori, contra propriam Opinionem apparenter magis fundatam, tunc tantus consensus DD. Theologiæ speculativæ & moralis, ac utriusque Juris peritorum, virtute ac Religione, nec rarò etiam sanctitatis nomine insignium, & suam doctrinam ex S. Thoma confirmantium, atque ex eodem vel ex naturali lumine objecta facillè resolventium, potest esse sufficiens ratio, assentiendi illorum sententiæ de licentia, sequendi opinionem verè probabilem, relictà probabiliori, contra propriam & illis contrariam sententiam, apparenter magis fundatam.

145. Unde sic argumentor ad hominem. Licet cuilibet sequi sententiam, quam prudenter judicat esse probabilior, etiam si opposita ad evitandum peccatum materiale quandoque esset magis tuta: sed quòd liceat in particulari, sequi sententiam minùs, verè tamen, probabilem, quilibet prudenter judicat esse probabilior sententiam, propter tot & tantorum D. D. auctoritatem, piorum Fidelium & Confessoriorum,